

קהילת ראש הגבעה

בנשיאות מורינו הגאון הרב דניאל בלסקי שליט"א

שיעורים

כולל אוהל יצחק

זמנים

שבת החודש פרשת תזריע תשע"ט

Daily

10:00AM
RABBI AZERRAD
דרך פקודין

1:30PM
RABBI SEPTIMUS
רב צדוק הכהן

5:50PM
RABBI ROCKOV
שמאל ב'

6:10PM
RABBI KATZ
משניות

This Week

MONDAY, THURSDAY 12:15
RABBI AZERRAD
הלכות ליל סדר

TUESDAY 12:45PM
RABBI STIEN
נפש החיים

WEDNESDAY 8:30 PM
RABBI BELSKY
נפש החיים

THURSDAY 12:45
RABBI SHULEVITZ
שיעור בהלכה בעניני הפרשה והזמן

THURSDAY 9:00 PM
RABBI BELSKY
פרי צדיק

6:25 הדלקות נרות
6:45 מנחה וקבלת שבת
9:32 סוף זמן קריאת שמע
9:15 שחרית
9:45 ברכו
2:00 חברת תהלים
2:25 חברת מחודדים בפוך
6:35 מנחה
~ שלוש סעודות ~
7:47 מעריב
8:17 מעריב ר"ת 72

A Vort from the Ruv

Rabbi Daniel Belsky, shlit" a

Chessed Neurayich. This is the everlasting merit of the nation - Cnesses Yisroel. We left Mitzrayim in trust - and we remain trusting throughout our long and difficult history. The Maharsha saw this issue as developing in Mitzrayim. He compares the days of the exodus to the years in a person's life. The average life span is seventy years. The years of maturity - of a generation - are fifty. These correspond to the fifty days between Pesach and Shavuot. The Sefira. However there are twenty years of youth and adolescence. These correspond to the twenty days from the 25th of Adar through the fifteenth of Nissan. These are seen as the period of maturation and these are the days referred to as "Neurayich" (See Moad Kattan 28a). These are

the days that we are now experiencing. Everything we do calls for our attention. Whether or not mitzvos need Cavana is a serious issue. However there is no question that without Cavana we are missing most of the experience. We live with an unconscious sense of preparation. Pesach is overwhelming. Most people just make the most of an impossible situation. Or the least. We need to be excited. We are leaving Mitzrayim. We are granted freedom. Cheirus. This means the ability to regain control of our behavior. Mitzrayim represents the influence of the world around us. Camaaseh Eretz Mitzrayim Lo Saasse. This needs great Siyata Dishmaya (see Ohr Hachayim Vayikra 18-2). The roots of this Siyata Dishmaya are in Pesach. As much as we prepare, we merit to take out of Yom Tov. May we all Merit - Amen.

יתוש קדמך!

הרב משה רוט שליט"א

א. "אשה כי תזרע, אמר רבי שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף כך תורתו נתרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף (שנתבאר דיניהם בפרשה הקודמת). הדא הוא דכתיב 'אחור וקדם יצרתני', אחור – זה יום האחרון, וקדם – זה יום ראשון, אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך!"

ביאר בספר 'בית יצחק' שכתוב בספרים קדמונים שפעם אחת התאספו חכמי הפילוסופים וחוקרי הטבע לחקור ולהתבונן על הארץ ופרטי צאצאיה ועל כל אשר נמצא עליה, כל אחד מהם מהו פעולותיו ואיזה תועלת מביא לעולם. וחקרו ודרשו ומצאו שכל מה שנמצא תחת השמים יש להעולם צורך בהם, מהם מיועדים לאכילה ומהם לרפואה ומהם יש לשמש בני אדם כמו סוסים וחמורים וגמלים, ואף העשבים הרעילים עושים מהם רפואות ומשחות, וכן מכל מיני שרצים ותולעים עושים רפואות, ויש מהם שמנקים את האקלים וכו', סופו של דבר שמצאו שכל מה שנמצא בעולם אין דבר אחד לבטלה. כאשר גמרו את המלאכה הגדולה הזאת שערכה להם כמה שנים ועמדו על סוד כל הנבראים, שמחו מאוד, ועשו משתה גדול.

ויהי כטוב לבם ביין, אמר אחד מן החכמים להחברים: שמעו נא רעי, הן אמנם שחקרנו על סוד כל הנמצאים שבעולם, אבל דבר אחד נכבד מאוד שכחנו לחקור אודותיו ולעמוד על סודו, והוא אודות עצמנו גופא, מהו התועלת שאנחנו בני האדם מביאים לעולם ומה צורך יש לעולם בנו?? והתחילו להתבונן על בריאת האדם ולא מצאו בו שום תועלת שמביא בעולם, רק הוא מזיק ומקלקל, משחית ומחבל, קוצץ ומפיל כל עץ מובחר וטוב, והוא אוכל כל בהמות וחיות ועופות ודגים ומשחית עשבים וצמחים וכל פרי עץ, ואין לעולם כל צורך בו, כי כל פעולותיו שעושה בעולם הוא רק לצורך עצמו ולהנאותו והעולם יכול להתנהג ולהתקיים בלעדיו, וא"כ קשה על מה ולמה נברא האדם בעולם? וגמרו אומר דמסתמא יש בו ענין גבוה ונעלה מהעולם הזה שאנחנו בו, שאם היה נברא לצורך העולם הזה היינו מוצאים בו התועלת שמביא לעולם. זהו פירוש המדרש הנ"ל, מי שאינו מתנהג כראוי מזכירים לו שהוא נברא אחרון לאחר שכל העולם היה מוכן ושלם בלעדיו, והנה הגיע לעולם מוכן והתחיל להזיק ולקלקלו, אבל מי שהוא מקיים את תכלית בריאתו נמצא שאינו מקלקל כלל, אלא אדרבה מביא את העולם לתכליתו, שכל העולם לא נברא אלא לצורך שימוש האדם הנעלה, וא"כ אין כאן קלקול אלא תיקון, וע"ז אומרים בדן אתה עושה שהרי אתה קדמת לעולם, כי כל העולם לא נברא אלא לאחר שעלה במחשבה לברוא ולמען נברא העולם. עכ"ד הבית יצחק.

והוסיף זקני רבי שמחה שלמה לוינ' זצ"ל שבזה יתפרש היטב מה שאמרו חז"ל שבשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון נטלו והחזירו על כל אילנות גן עדן, ואמר לו 'ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הם, וכל מה שבראתי 'בשבילך בראתי', תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריו', ולכאורה צריך להבין למה הוסיף 'וכל מה שבראתי בשבילך בראתי', מה זה שייך לאזהרתו שלא יחריב ויקלקל את עולמו, הלא אדרבה, אם לא נברא בשבילו יותר יש לו להיזהר שלא יחריב ויקלקלו.

אלא הביאור כמו שכתב הבית יצחק, שמכיון שכל מה שבראתי בשבילך בראתי, ממילא כל מה שאתה משתמש לצורך תכליתך אין זה קלקול כלל לעולם אלא אדרבה זהו תכליתו ותיקונו, אך אם תקלקל מעשיך ולא תקיים תכלית בריאתך, נמצא שממילא אתה סתם גזלן שמקלקל את עולמו של הקב"ה, והלא אתה נבראת אחרון מכולם לאחר השלמת הבריאה וממילא 'אם קלקלת אין מי שיתקן אחריו', כי הבריאה עצמה נבראה באופן שמה שמקלקל בע"ח זה יש כנגדו תיקון ע"י בע"ח אחר, וכדאי גוונא, אבל אתה 'מחוץ למערכת הבריאה', נבראת לתוך בריאה מושלמת ואתה בעל כוח לגזול ולחמוס לקלקל ולהרוס.

כעין זה פירש בכתב סופר בפרשתנו את דברי המדרש הנ"ל שגופו של אדם הוא מטבעו הוא החלש והרופף מכל שאר גופי בעלי חיים, שהרי אין הוא יכול להתקיים בלא מלבושים לחממו וגם אינו יכול לאכול עשב מן השדות כבהמות, אלא צריך לעמול ולטרוח בזיעת אפיים להשיג מלבושו ומזונו, ואעפ"כ נחשב האדם לנזר הבריאה והוא נעלה ונכבד מכל הברואים שבעולם כי יש לפניו תכלית ומטרה לעבוד את ה' יתברך ולעסוק בתורתו, המטרה הזאת עושה אותו לגדול וחשוב.

במה דברים אמורים כשהאדם 'זכה' שהוא ממלא תפקידו באמונה ושואף להגיע אל מטרתו, אבל אם 'לא זכה' שאינו עושה את המוטל עליו בתור אדם, הרי באמת כל בעל חי הוא גדול ונעלה ממנו, שכן גופו מעולה ואינו צריך לעמול קשות בעולם כמו האדם, 'יתוש קדמך'.

ב. אין העולם אלא בשביל מי שבולם פיו

ועדיין יש להבין, למה דוקא בתחילת פרשת תזריע העוסקת בטומאה וצרעת, הקדימה התורה לרמוז שהאדם יכול להיות נחות מן הבהמה. כתב ע"ז בספר עיטורי תורה: אמנם האדם הוא בחיר היצירה ונזר הבריאה, ותחסרוהו מעט מאלקים, אך אל יחשוב שהוא השליט על כל הבריאה ומותר לו לפרוץ כל הגדרים, להתגאות ולהתנשא ולומר 'אדמה לעליון'. לכן הקדימה התורה דיני בהמה לפני דיני טומאה וצרעת, ללמדנו שאמנם הצדיקים והישרים עולים גם על המלאכים, ואדם בר מעלה יכול להשיג מזריגות הכי גבוהות, אבל לעומת זאת המצורעים והטמאים, שהושחתו ע"י העבירות, הם המה נחותי דרגא ופחותים יותר מן הבהמות ויותר גרועים מחייתו טרף, וטומאתם חמורה יותר מטומאת בע"ח שאינם מטמאים בעודם בחיים, ואילו האדם מטמא גם בעודו חי. ללמדנו שכמו שהאדם מסוגל לעלות מעלה מעלה, ע"י כח הבחירה שבו, כך הוא מסוגל ע"י אותו כח לרדת לעמקי שאלו תחתית! עכ"ד.

אמנם עדיין צריך להבין, למה לא נכתב עניין זה בסמוך לשאר פרשות החוטאים, כגון בסמוך לפרשת איסורי עריות או חייבי מיתות וכדומה. ואמר זקני זצ"ל לבאר בזה, דהנה אמרו חז"ל שהצרעת באה על איסור לשון הרע, שלא בלם פיו מדבורים אסורים, והרי אמרו חז"ל 'אין העולם מתקיים אלא בשביל שבולם פיו בשעת מריבה שנאמר 'תולה ארץ על בלימה'.

הרי לנו שעיקר תכלית קיום העולם הוא לצורך בלימת הפה מדיבורים אסורים, וא"כ מתבאר היטב שדוקא המצורע שהינו בעל לשון הרע הוא זה שנחשב כמי שמזיק וגוזל את הבריאה, שכן לא בשבילו נברא העולם, וכל אכילתו והשתמשותו נחשבת כהזיק וקלקול לעולם. כמוש"כ הכתב סופר.

וכבר האריכו חז"ל במקומות רבים כמה עצום ונורא כח הקלקול הנגרם ע"י הלשון, שהוא מסכן את חייו ואת העולם, וכמוש"כ 'שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו'.

ידוע המעשה בחבורת תלמידי היהודי הקדוש ששלחם רבם לצאת לדרך לתכלית נסתרת, וכשנכנסו לאכסניה החלו דורשים על כשרות המאכלים בכל פרטיהם ודקדוקיהם, ולפתע שמעו קול מעני אביון היושב מאחורי התנור 'כל כך אתם דורשים וחוקרים על מה שאתם 'מכניסים' אל הפה, האם אתם מקפידים כך גם על מה שאתם 'מוציאים' מן הפה?! מיד הבינו החסידים שבשביל לשמוע דברי מוסר הללו שלחם רבם לדרך ושבו אל רבם..

וכידוע נתגלעה מחלוקת בין החוזה ליהודי הקדוש, ע"י שחסידי פרוש אחד דיבר סרה בפני החוזה על תלמידו היהודי הקדוש. וכאשר לימים נתברר גודל סילוף סיפוריו אשר גלגלו מחלוקת נוראה כזו, אמר על זה החוזה: **כדאי היה ליצר הרע לשמור את אותו חסיד ארבעים שנה מכל סרך לשון הרע, כדי שיהיו דבריו חשובים אצלי ואקבל ממנו פעם אחת לשון הרע!!** והדברים נוראים.

HIDDEN TREASURE

Rabbi Yaakov Klein

In this week's parsha, Hashem tells Moshe that when the Jews enter the Holy Land, he would place tzara'as on their houses. Rashi explains that, unlike other forms of tzara'as, this plague was unprovoked by human sin - heaven sent for the benefit of the homeowner. According to the Torah, when the homeowner would approach the Kohen and say "Something like a plague has appeared on my house", the stricken house would be rendered impure and closed up for a seven day period after which the stained bricks would be removed. Because the tzara'as appeared on a section of the wall behind which the Emorites had hidden money and other valuables, when the bricks were removed, the treasures would be revealed and possessed by the owner of the house. According to the Ramban, this plague was entirely unnatural; its appearance guaranteed the presence of a treasure behind the plagued bricks.

In the year 1940, the Piacezner Rebbe Hy"ד asked the following question to his battered congregants in the Warsaw Ghetto. If, as revealed by Rashi and, to a greater degree, by the Ramban, the sole purpose of this form of tzara'as was to reveal the hidden treasure, why did the house need to be deemed impure and sealed off for seven days? Why couldn't the Kohen simply tear down the wall straight away?

The answer is profound. Chazal teach that whatever happens to a person is for his ultimate spiritual betterment - "Kol

mah d'avid Rachmana l'tav avid", "Whatever the Merciful One does is for the best". This means that all of the trials and tribulations of the human experience are meant to aid us in our personal journey toward closeness with the Master of the world. While not always easy to apply, it is simpler for us to understand how this rule manifests in day-to-day annoyances such as a missed bus, a broken down car, a failed business endeavor, etc. However, when the difficulty we encounter is religious in nature, it becomes far more difficult for us to understand how this could possibly be heaven-sent in order to aid our growth. Unable to pray in a shul or visit the mikveh, forced to enter Succos without dalet minim, and having no menorah to light on the first night of Chanukah - these tragic difficulties seem to impede on our growth, trampling on our avodas Hashem and stomping it into oblivion. Can there be a glimmer of light, even here, even in the spiritual desolation of a Warsaw Ghetto?

This, says the holy Aish Kodesh, is the secret of the treasure hidden behind the tzara'as. Breaking down the house immediately would teach that everything, even a plague, is for the purpose of revealing hidden treasure. However, introducing the element of impurity broadens the lesson dramatically: Even heaven-sent impurity manifest in impassible spiritual obstacles lead to a treasure, in the end. Although we may not be able to perceive it in this lifetime, even the spiritual crisis caused by Jewish persecution paves the way for the most awesome, incomprehensible treasure. May we live to see it, with the rebuilding of the third Beis HaMikdash, speedily and in our days!

WAITING FOR ELIJAHU

Rabbi Yoel Klein

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו"

As we all know the torah does not repeat itself without good reason. So why here do we find another mention of bris milah? The gemara says it teaches us (Shabbos 132a) that a bris is done even on Shabbos. Just as this shows us the love that Hashem has for milah we can see this same devotion from many Yidden throughout the generations.

A recent example of this would be the Ribnitzer Rebbe who would perform clandestine brisim in Russia, often risking his life for a Jewish child to enter the covenant of Avraham Avinu.

When informed of a bris he would dress up as a simple farmer, carrying a sack of potatoes through the forest. To conceal the unique milah knife, he would carefully slice the innermost potato in half, put the knife inside it, and close it up again as if there was nothing there. Then he would silently trek by foot drawing the least attention possible from the prying and terrifying eyes of the KGB.

Once he and his good friend, the venerated Chabad chassid Reb Mendal Futerfas, arrived at a prearranged time to do the bris of a child. Although the mother was Jewish, she was risking her life with this act, as her non-Jewish husband was a greatly feared, card carrying member of the Communist party. As he inspected the knife in preparation for the bris, Reb Mendal saw great hesitation on the part of the Rebbe. It

was only borderline sharp enough to get the job done. Suddenly the Rebbe who knew that this would likely be the only chance this boy would ever get in his life to have a bris, said the brachos confidently and went ahead with the milah. The baby on the other hand began bleeding heavily and as the Rebbe went on with the procession, his cries became faint as his complexion turned from white to blue. Soon enough the baby was silent and limp, and seemed to be more in the next world than this.

Meanwhile the Rebbe paid no attention to this at all and carried on as if everything was perfectly fine. As the Rebbe dipped his finger into the wine, giving a taste to the baby and saying powerfully B'Damayich Chayi, suddenly the child burst forth back to life, crying and gaining back all his color and strength.

Safely outside a while later Reb Mendal said to the Rebbe, "I've seen the Rebbe do many miracles before, but the gemara says that one can't rely upon them by putting himself in danger and then hoping that the miracle will come?!"

The Rebbe looked at him in utter sincerity and said, "There was absolutely no miracle here. I have a tradition that Eliyahu HaNavi does not come to a bris where the child will not survive. As I waited I saw that he had come and knew for sure that somehow this child would live."

May the great renewal of rosh chodesh Nissan, the month of freedom and miracles, bring us out from any difficulties to the devotion and joy of the tzaddikim that we really are. Good Shabbos!

מדור משיב כהלכה - עניני מצות מילה

הרב מאיר שולביץ

ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו: ביאור נוסח הפיוט שמונה מי יודע

שאלה. בפיוט בהגדה של פסח אומרים שמונה ימי מילה, ויש לשאול על הלשון של הפיוט, הרי לא מלים שמונה ימים אלא ביום השמיני, והיה צריך לומר 'שמונה יום המילה'.

תשובה.

א. באמת לשון זה הוא אינו חידוש לשון של הפייטן אלא גמ' מפורשת היא (עירובין מ' ע"ב, וכן במדרש קהלת), "תן חלק לשבעה וגם לשמונה, רבי אליעזר אומר, שבעה אלו שבעה ימי בראשית, שמונה אלו שמונה ימי מילה", ומבאר הכוונה בזה, דמתוך ה' ימים בחר הקב"ה יום אחד שהוא המובחר והוא השבת, וכן מתוך ה' ימים בחר בשמיני למילה, והיינו 'תן חלק'.

ויל"פ עוד פשט הלשון, דכיון דלא יתכן מצוות מילה בלא שיעבור עליו ח' ימים, א"כ נמצא דכל יום ויום דעבר עליה הוי הכשר למצוות מילה, הלכך נקראין כולן 'ימי מילה'. וכע"ז גבי שבת, מצינו ג"כ לשון הפייט, 'שבעה ימי שבתא', שיש ענין זכירת שבת בכל יום, וימי השבוע נקראין 'שבת', וכן בשיר של יום ראשון בשבת שני בשבת וכו', והיינו שזה יחידה אחת השבת עם ששת ימי המעשה, וכן השמונה ימי מילה כל השמונה ימים צריכים בשביל המילה, כדי שיהיה ראוי למילה, וכשהוא בן שמונה ימים אז אפשר לעשות ברית.

ב. יש ליישב עפ"י דברי התוס' רי"ד בקידושין (כט ע"א) שכ' ליישב קושית התוס' מדוע מ"ע של מילה ביום השמיני לא הוי מ"ע שהזמן גרמא, וכ' משום דמצות האב להשתדל במילת הבן נוהגת בין ביום ובין בלילה כל שמונת הימים, לפי"ז יוצא שכל שמונת הימים הם זמן התעסקות במצוה המילה ולכן נקראים שמונה ימי מילה. ובספר ענינו של יום הביא עוד בשם הגר"ח קנייבסקי כיון שחייב להמתין ח' ימים ולא יקדים ולא יאחר הרי כל הח' בכלל המצוה, וזהו שאמרו שמנה ימי מילה שע"י כל הח' ימים נעשה ראוי למילה.

ג. ואפ"ל ע"ד שכ' בספה"ק באר מים חיים שבנ"י משתוקקים לקיים המצוות תמיד רק שלכל מצוה יש את זמנה שאסור לעשותה קודם, אבל מחמת ההשתוקקות הר"ז נחשב כאילו קיימהו כל אותו הזמן. וכן כאן "שמונה ימי מילה" כי בני"י משתוקקים לקיים המצווה מיד רק שעד יום השמיני אינם יכולים מחמת ציווי השי"ת, והר"ז נחשב כאילו קיימו המצוה כל שמונת הימים (וזכורני שבאמת גם על מצוות מילה כ' בבמ"ח כך ומפרש בזה את לשון הכתוב "שמונת ימים"), ולכן כ' בפייט "שמונת ימי מילה".

ד. מובא בשם ספר אבני שהם, שקטן שנולד הוא ערל בכל גופו ומהותו, אלא שבמהלך שמונה ימים ערלותו מסתלקת קימעה קימעה, עד שנשאר רק ערלת הגוף שאותה מלים ביום השמיני. ה. והבאר משה לאדמו"ר מאז'רוב תירץ דאצל אברהם אבינו כתוב ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו את בשר ערלתו, לשם מה היה צריך להזכיר את מספר שנותיו של אברהם בעת המילה. אלא י"ל שכל שנותיו של אברהם אבינו היו מציאות של השתוקקות וציפיה לכריתת הברית ומצות המילה, ולכן כאשר נימול הביא את כל תשעים ותשע שנותיו הקודמות לתיקון. לפי זה מובן גם הלשון שמונת ימי מילה, שכל שמונת הימים הם ימי ציפיה, ולכן נחשבים חלק ממצות המילה.

ו. הלשון מוזכר כבר בגמרא עירובין דף מ' ע"ב עיי"ש ופירש רש"י, השמיני נבחר מתוכה. ועיין שם בבן יהודע, דהוא כעין מה

שאמרו שם שבעה ימי בראשית, דהשבת מובחרת בהם. והכי נמי יום השמיני הוא היום הנבחר מן השמונה למול, וכל שמונה ימים הם כעין הכנה למילה.

קיום מצות המילה ביום או גם בלילה

שאלה: בפסוק וביום השמיני ימול את בשר ערלתו. שנינו סוף פ"ג דנדרים גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה עולמו שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ואמרי' התם בגמ' דף ל"ב ע"א גדולה תורה שאלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי וגו', משמע דאם לא בריתי קאי אתרווייהו הן על המילה והן על התורה, ויש להבין מה שייך לכתוב על מצות מילה יומם ולילה, והא מילה אין זמנה בלילה ורק במצות תלמוד תורה מצינו שנאמר עליה והגית בו יומם ולילה.

תשובה.

א. כידוע מצות מילה 'מעשה' ה'מילה' הוא רק ביום, אבל 'קיום' המצוה הוא בכל רגע, ולכן דוד המלך כשהיה במרחץ חשב על כך שאין בו מצוה, עד שנזכר בברית מילה, ולכן הוא 'חפצא דמצוה' ונשבעים בו עיין ריש פרק כל הנשבעים [ועיין שם באילת השחר], ואם כן 'בריתי' היא 'יומם ולילה'. וכן ידוע שיטת האור זרוע (בתשובה סי' יא) דעיקר מצות מילה אינה עשיית החיתוך, אלא התוצאה דהיינו שצריכה המילה להיות חתומה בבשרו, והביא ראייה לכך מהא דאמרינן במנחות (דף מג) דבשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו ואמר עליה שירה. והנה אי נימא דהמצוה היא מעשה החיתוך, א"כ למה שמח במילה יותר מראשו וזרועו שקיים בהם מצות תפילין, אלא ודאי דהמצוה היא עצם זה שהאדם מהול, ולכן שמח דוקא במילה שגם עתה בבית המרחץ מקיים מצוה. עכ"ד. ולפי"ז דברי הגמ' אתי שפיר כי לדעת האור זרוע עיקר המצוה היא שיהא מהול, וזה שייך הן ביום והן בלילה, ולכן שפיר שייך לומר דהפסוק "אם לא בריתי יומם ולילה" קאי על מצות מילה.

ב. וע"ע בהערוך השולחן בסי' ר"ס סעיף ב' כתב: וגדולה מילה, שאלמלי היא לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, שנאמר: "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי". ואף על גב דמילה אינה בלילה, מכל מקום משעה שנימול הרי המצוה קיימת בגופו יומם ולילה (תוספות יום טוב). ועוד יש לומר דהכי פירושו: "אם לא בריתי" של מילה "יומם ולילה" שהם "חוקות שמים וארץ" כדכתיב "ויהי ערב ויהי בקר" - "לא שמתי".

זריזין מקדימין או ביטול תורה דרבים.

שאלה. יש לחקור מה עדיף, מי שנולד לו בן ובשעות הבוקר כל יום הוא מוסר שיעור, האם עדיף שיקדים לעשות הברית ויבטל השיעור מצד זריזין מקדימין למצוות, או"ד ביטול תורה דרבים עדיף ויאחר הברית לצורך כך הרבה.

תשובה.

לכאורה זריזין מקדימין זהו במצוה שלו, ות"ת דרבים זה מה שנוגע לאחרים ומסתברא שזריזין מקדימין במצוה שלו עדיף, ועדיין צ"ע.

PARASHAT TAZRIA

Rabbi Yoel Domb

In this week's parsha, the Torah details the sacrifices brought by a woman who has given birth, including the obligation to offer a pair of doves. It once happened in Jerusalem that the price of a pair of doves rose to a gold dinar, which was far above the regular price. Rabbi Shimon Ben Gamliel promptly entered Beis Din and taught that if a woman had five children she is only required to bring one offering and may then partake of sacrifices. At this point the price of a pair of doves fell to a quarter of a silver dinar each. (Mishnah, Kerisus 1:7)

At first glance it appears that Rabbi Shimon contravened a Torah law for the welfare of society. Rashi (Rabbi Shlomo Yitschaki, 1040-1105) explains that this was a temporary enactment. Rabbi Shimon feared that woman would be discouraged from bringing their obligatory sacrifices due to the high price and this could lead to their eating other sacrifices while impure. He therefore intervened and forced the prices down so that these sacrifices would continue to be brought.

The Talmudic sage Shmuel adopted a similar tactic to protect consumers against price gouging for earthenware pots. Many people followed the opinion that earthenware pots in which Chametz was cooked before Pesach cannot be used again after the holiday, and consequently bought new pots after Pesach. (During Pesach the custom was to cleanse the other pots which could be ritually cleansed and use them.) The vendors sensed the surge in demand for earthenware pots after Pesach and naturally raised their prices. Shmuel was disturbed by this price hike and threatened the vendors that unless they reduced their prices he would issue a ruling that the old pots could be used after the festival. This caused an immediate drop in

prices of earthenware pots.

The sagacity displayed by these prominent leaders reflects a finely tuned moral concern for economic exploitation and a willingness to use their legal clout to combat such injustice. The Torah's concern for the weak and down-trodden found its expression throughout history in the economic sphere, as Rabbis often intervened to prevent monopolies from charging unnecessarily high prices. In the seventeenth century the Gentile fisherman created a cartel on the price of fish in Moravia, causing great distress to Jews who have a custom of eating fish at their Shabbat meals. The Tsemach Tsedek, the leading halachic authority at that time, took the drastic measure of pronouncing all fish "treifa" (unfit to be eaten) for that week and the monopoly disappeared. (responsa Tsemach Tsedek (1)no.28)

In our own times Rabbi Simcha Alter, the Gerer Rebbe, realized that apartment prices in Jerusalem and Bnei Brak were becoming prohibitively expensive. He also noticed that weddings were becoming very lavish and the halls were taking advantage and charging steep prices. Rabbi Alter decided to establish Takkanot (regulations) which would enable less affluent people to purchase an apartment and have an affordable wedding party. The first regulation put the maximum permitted cost of a wedding at 8,000 dollars, while the second allowed couples to purchase an apartment worth 40,000 dollars or less. This latter decision forced his Chasidim to leave the costly towns and search for cheaper housing, and as a result of this they set up flourishing communities in Chatzor, Arad and Ashdod.

Perhaps it is time to follow in the footsteps of our sages and initiate a ceiling on prices for Pesach items before we are forced - in the spirit of the Tsemach Tsedek's dramatic decision - to declare them Chametz and refrain from buying them until the price becomes more reasonable.

מדור אחודה חידה חידות על הפרשה

- א] **חידה**. מה הראיה שצרעת אינה מחלה מדבקת (שהרי לא בגלל זה התורה צותה שבדד ישב מחוץ למחנה).
ב] **חידה**. הדין הוא שמילה דוחה שבת, מדוע אחד הגאונים דן שיהיה דין שמילה בשבת תיעשה בדווקא ע"י אשה, ובמה דחה דבריו.
ג] **יש לעיין**. נחלקו האחרונים האם יש איסור למול מילה קודם זמנה, דעת המהרש"ל (סנהדרין נ"ט ב') והמל"מ (מלכים פ"ה הל"ז מד"ה עוד כתב) שהוא איסור עשה, ודעת המנ"ח (מצוה ב') דאין בזה איסור כלל ואינו אלא כמאבד החמץ קודם זמן ביעורו או כמי שאינו לובש בגד של ד' כנפות שבעידן ריתחא ענשינן ליה. ויל"ע לדעת המנ"ח למה בנוולד לביה"ש לא יהיה חייב למול בשמיני [שהוא ספק שביעי] מספק, דהרי אפי' אם יום זה הוא שביעי שלו לא עבר שום איסור?
ד] **יש לעיין**. הנה הדין הוא שבגדי גוי אינן מטמאין בנגעים, מה הדין ישראל שיש לו בגד אם מראה נגע טמא, והקנה זאת לגוי האם זה לא ייטמא, והאם לאחר שהכהן טימא זאת גם שייך להקנות הבגד לגוי?
ה] **מדוע**. יש לעיין מדוע היום בזמנינו לא נוהג צרעת ודיניה.

כללי השתתפות: את התשובות ניתן לשלוח למייל - chida@rhshul.org

עד ר"ח ניסן, כל תשובה היא מזכה בזכות להכנס להגרלה ע"ס 500 ₪ מידי חודש, 2 פרסים יוגרלו בין שולחי מדור משיב כהלכה, המדור מתפרסם גם בעלון נוסף, נא לשלוח פרטי השולח יחד עם התשובות, לפרטים נוספים ניתן לפנות במייל. גם ילדים ששמעו את התשובות מגדולים יכולים לשלוח.

KINDER TORAH

An Historic Moment

Rabbi Simcha Grofman

The air was charged with excitement. This was the moment that they had all been waiting for. Months of preparation had gone into this day. It began with the command to build the Mishkan (Tabernacle). Everyone made their contributions of gold, silver, and other materials needed for the construction. They then contributed their labor and building skills. Headed by Betzalel, they worked through the winter building the Mishkan and its vessels. Now it was the end of the month of Adar. Each day for seven consecutive days, Moshe Rabbeinu assembled the Mishkan, sacrificed the burnt offerings, and took down the Mishkan. The Jewish people stood by the Mishkan, waiting for the Shechina (Divine Presence) to come down. "For today Hashem will appear to you" (Vayikra 9:4). Rav Shimshon Refael Hirsch relates that the Kohen Godol brought his special offering. It was his means to recognize the significance of the moment. For he was entering into his new position as the spiritual leader of the people. The nation also brought their special offering. For they were also undertaking a new position in world history. They were set apart to be Hashem's Chosen Nation. From this day onward, the Shechina would dwell among them. In that holy place, where they were given over to Hashem and His Torah. Which day was this? Rosh Chodesh Nissan. A day that garnered ten crowns (of glory) for all of its momentous events. An historic moment.

והגדת לבנך

הרב שמחה גרופמן

למען שמו באהבה

"החודש הזה לכם ראש חודשים; ראשון הוא לכם לחודשי השנה

(שמות י"ב, ב.')

"האם זו עוד פרשה מיוחדת, אבא?"

"כן, אברימי. זוהי האחרונה מבין ארבע הפרשיות – פרשת

החודש."

"האם היא נוגעת לחודש הזה?"

"כן, אברימי."

"מה מיוחד כל כך בחודש ניסן, שהוא מקבל פרשה מיוחדת,

אבא?"

"אהה... חודש ניסן הוא חודש נפלא, אברימי. ילקוט שמעוני

(פרשת בא) מציין ש'בניסן נגאלו [ממצרים] ובניסן עתידין להגאל

[מהגלות הנוכחית]. התורה מונה את חודש ניסן כחודש הראשון

לעם ישראל, מכיוון שיציאת מצרים אירעה בחודש הזה – זהו יום

ההולדת שלנו כאומה. ועוד, הגמרא (שבת פ"ז ע"ב) אומרת שראש

חודש ניסן הוא יום קדוש כל כך, שהוא זכה בעשרה כתרין! עבודת

המשכן, בכל תפארתה, החלה ביום זה. נשיאי שנים עשר שבטי

ישראל החלו להביא את קרבנות חנוכת המזבח ביום הזה. אתה

רואה, אם כן, שניסן הוא אכן ראש

לחודשים. לחודש מיוחד כל כך מגיע ש'יודיעו' עליו באופן מיוחד

בבית הכנסת."

"אני בטוח שהרב זיידל אפשטיין זצ"ל הביא עוד הסברים לפרשת

החודש."

"נכון מאוד, אברימי. הוא מדבר על מצוות

קידוש החודש. כאשר ה' נתן מצווה זו לעם ישראל, הוא נתן בידינו

כוח עצום. אנו שולטים בקדושת הזמנים (המועדים).

לדוגמא, בית הדין יכול להחליט באיזה יום יחול ראש חודש ניסן.

שלושה עשר יום לאחר מכן יהיה ערב פסח. מי שלא מביא

קרבן פסח ביום זה עונשו כרת (אבדן רוחני). מי שאוכל חמץ בשבעת

הימים

שלאחר מכן, גם כן נענש בכרת. מי החליט איזה יום יביא עונש כרת

על מי שיעשה או לא יעשה בו מעשים מסוימים? אנחנו! בידינו

הכוח לקבוע את קדושת היום, דבר הקובע חיים ומוות – במושגים

רוחניים."

"מדעים."

"הרב אפשטיין מביא עוד דוגמאות המראות כיצד אנו שולטים גם

בכוחות הטבע. והוא מגיע למסקנה שמצווה זו, שבה ה' מעצים את

ה את אהבתו הגדולה לנו. רק לאנשים. כוחו של עם ישראל, מר

שהוא אוהב מאוד הוא יכול לתת מתנה כה גדולה."

"אבא, זו הרגשה טובה כל כך! ה' אוהב אותי! מה אוכל לתת לו

בתמורה לאותה אהבה?"

"אתה יכול למלא אחר הוראותיו. אתה יכול לחיות את חיך כפי

שהוא רוצה שתחיה אותם. אתה יכול לחיות 'למען שמו באהבה'.

זוהי הדרך שבה אנו מחזירים לה' מעט מן האהבה שלו לנו."

To sponsor the weekly newsletter Leilu Nishmas A loved one, or to join the mailing list, Email: info@RHShul.org
info@rhshul.org - ישלח מייל ל -
website www.rhshul.org • Midbar Sinai, Givaat Hamivtar, Yerushalaim • 0587162088
מדבר סיני גבעת המבטר ירושלים